

Stanisław Suwiński – Zbigniew Wanat (red.),
Odkrywać dar chrztu świętego
(Scripta Theologica Thoruniensia; 44),
Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja
Kopernika, Toruń 2017, s. 169.

DOI: <https://doi.org/10.26142/stgd-2018-043>

Ważne wydarzenia powinny być dokumentowane poważnymi opracowaniami naukowymi. Słowa bowiem, choć pozostawiają ślady w umysłach i sercach słuchaczy, są jednak z natury ulotne. Bez wątpienia szczególną okazją do zapamiętania była 1050. rocznica chrztu Polski przeżywana w Jubileuszowym Roku Miłosierdzia. Dobrze się stało, że w ramach serii wydawniczej *Scripta Theologica Thorunensia. Communio sanctorum* została przygotowywana publikacja dotycząca chrztu, która – wprawdzie motywowana rocznicowo – ma jednak charakter zdecydowanie uniwersalny. Ks. dr hab. Stanisław Suwiński oraz ks. dr hab. Zbigniew Wanat w pracy zbiorowej *Odkrywać dar chrztu świętego* udzielili głosu ośrodkom akademickim, poddając wielowymiarowej refleksji rzeczywistość chrztu. Autorzy reprezentują chrześcijańskie (nie tylko katolickie) ośrodki akademickie, zarówno polskie, jak i zagraniczne. Całość charakteryzuje komplementarne spojrzenie na dar chrztu, zachowuje jednocześnie charakter zdecydowanie uniwersalny oraz kerygmaticzny. Ukazuje go w aspekcie teologiczno-biblijnym, patrystycznym, scholastycznym, liturgicznym oraz ekumenicznym. Książka jest wartością samą w sobie i właśnie jej walor autoteliczny czyni z niej pozycję dostępną dla szerokiego grona odbiorców. Przystępne ujęcie tematu prezentuje czytelnikowi bogactwo spojrzeń na chrzest święty jako źródło nowego życia i stanowi konkretną propozycję odbycia osobistej przygody intelektualno-duchowej.

Obchody 1050. rocznicy chrztu Polski dały autorom istotny impuls do przypomnienia historycznych uwarunkowań tego faktu oraz jego oddziaływania na przyszłość kształtującego się Państwa Polskiego. Początki naszej państwowości datowane właśnie na chwilę przyjęcia chrztu przez Mieszka I (prawdopodobnie w Wielką Sobotę 14 kwietnia 966 roku) wskazują na doniosłą rolę tego faktu w krystalizowaniu się państwa, które na trwałe zaznaczyło swoją obecność na mapie Europy. To wydarzenie stało się również okazją – jak piszą redaktorzy 44 tomu „Scripta Theologica Thoruniensia” – by „przypominać znaczenie chrztu świętego, odkrywać bogactwo sakramentalnego obdarowania i dzięki temu owocniej korzystać z otrzymanej łaski” (s. 9). Sformułowany problem badawczy recenzowanego tomu w sposób ciekawy i kompetentny zrealizowali autorzy zawartych w nim artykułów: ks. Stanisław Su-

wiński i ks. Zbigniew Wanat *Chrzest święty – dar nieustannie odkrywany* (s. 9-12); ks. Anton Adam *Usprawiedliwienie a personalistyczny charakter sakramentu chrztu* (s. 13-28); Kalina Wojciechowska *Na początku była tajemnica i zanurzenie – relacje pomiędzy pojęciem mysterion (sacramentum) a obrzędami chrzcielnymi w Nowym Testamencie* (s. 29-44); o. Mieczysław Celestyn Paczkowski OFM *Sacramentum salis. Sól w rytach chrzcielnych starożytnego Kościoła* (s. 45-65); ks. Mirosław Mróz *Chrzest odrodzenia – logika wiary i miłosierdzia. Św. Tomasz z Akwinu i jego katecheza chrzcielna w świetle komentarza do trzeciego rozdziału Ewangelii św. Jana* (s. 67-101); ks. Dominik Jan Domin *Ego te baptizo in nomine pa+tris et fi+lii, et spiritus + sancti. Aspekty teologiczno-duszpasterskie sprawowania sakramentu chrztu w nadzwyczajnej formie rytu rzymskiego* (s. 103-117); ks. Przemysław Sawa *Dynamika chrztu w kontekście ekumenicznym. Teologia, duszpasterstwo, wyzwania* (s. 119-146); Jana Moricová *Wymiar ekumeniczny sakramentu chrztu z uwzględnieniem sytuacji na Słowacji* (s. 147-164). Tom uzupełniają noty o autorach (s. 165) oraz spis dotychczasowych tomów serii (s. 167-169), a także umieszczony na początku publikacji spis treści w języku polskim (s. 5) i języku angielskim (s. 6) oraz wykaz skrótów (s. 7).

Podkreślić należy merytoryczną wartość poszczególnych artykułów. W szczególności na uwagę zasługuje przedstawiony relacyjny charakter daru Bożego jakim jest chrzest, ukazany w artykule ks. prof. Antona Adama pt. *Usprawiedliwienie a personalistyczny charakter sakramentu chrztu* oraz znaczenie pojęcia *mysterion* w kontekście liturgii chrzcielnej, zaprezentowane w artykule pani prof. Kaliny Wojciechowskiej pt. *Na początku była tajemnica i zanurzenie – relacje pomiędzy pojęciem mysterion (sacramentum) a obrzędami chrzcielnymi w Nowym Testamencie*. Interesujące światło na liturgię pierwotnego Kościoła rzuca tekst o. prof. Mieczysława Celestyna Paczkowskiego pt. *Sacramentum salis. Sól w rytach chrzcielnych starożytnego Kościoła*, natomiast biblijną refleksję na kanwie ujęcia scholastycznego prezentuje studium ks. prof. Mirosława Mroza pt. *Chrzest odrodzenia: logika wiary i miłosierdzia. Św. Tomasz z Akwinu i jego katecheza chrzcielna w świetle Komentarza do trzeciego rozdziału Ewangelii św. Jana*. Ksiądz dr Dominik Jan Domin w artykule pt. *Ego te baptizo in nomine Pa+tris et Fi+lii, et Spiritus + Sancti. Aspekty teologiczno-duszpasterskie sprawowania sakramentu chrztu w nadzwyczajnej formie rytu rzymskiego* dotknął ważnej kwestii bogactwa rytów współczesnego Kościoła katolickiego, ilustrując w ten sposób jeden z aspektów jedności w różnorodności. Wreszcie bardzo cenne jest dowartościowanie aspektu ekumenicznego, który znalazł miejsce w dwóch artykułach: ks. dra Przemysława Sawy pt. *Dynamika chrztu w kontekście ekumenicznym. Teologia, duszpasterstwo, wyzwania* oraz pani prof. Jany Moricovej pt. *Wymiar ekumeniczny sakramentu chrztu z uwzględnieniem sytuacji na Słowacji*.

Wszystkie przywołane powyżej artykuły reprezentują wysoki poziom merytoryczny, a zebrane w jednej publikacji bez wątpienia przyczynią się do odkrywania bogactwa daru chrztu świętego. Publikacja ma strukturę przemyślaną, zwartą i kom-

plementarną. Redaktorzy słusznie zwracają uwagę – powołując się na św. Jana Pawła II – że zgłębianie sensu i znaczenia chrztu świętego jest zadaniem całożyciowym, a swoją publikacją chcą pomóc w podjęciu i realizacji tego celu. Dlatego z całym przekonaniem rekomenduję czytelnikom tę książkę.

ks. Wojciech Cichosz
Uniwersytet Mikołaja Kopernika
w Toruniu
ORCID: 0000-0003-0839-2179